

STORE NORDISKE KRIG – KARL XII'S SISTE FELTTOG 1718

**Velkommen til historieseminar i Fredrikshalds
teater, Halden, 6. oktober 2018.**

Karl XII ga ikke opp planene om å ta Norge, selv om angrepet i 1716 måtte oppgis. Kongen hadde lært at et angrep på Norge krevde ekstra grundige forberedelser. I Norge ville det ikke være mulig å «leve på landet», alle forsyninger måtte bringes med. Det var heller ikke mulig å gå utenom festningene, de måtte tas for å sikre linjene tilbake til eget land. Og for å ta festningene måtte det tungt beleiringsartilleri til. Alt dette måtte skaffes til veie og føres frem til fronten. Den største logistikkoperasjonen i Sveriges historie til da måtte iverksettes.

Vi vet alle hvordan det gikk. Kongen selv ble skutt og drept i løpegraven foran Fredriksten den 11. desember 1718, derved gikk hele felttoget i stå. Men hvem var det som skjøt det dødbringende skuddet? Diskusjonen har gått i nesten 300 år, og ennå er det ingen som har fasiten.

I dette siste seminaret om den store nordiske krig setter vi fokus på krigen i 1718 og de omfattende forberedelsene før felttoget. Vi vil også ta for oss kongens død; hva vet vi, hva tror vi, og hvilke teorier er det om hvem som skjøt ham. Kanskje kan vi presentere enda en alternativ teori.

Svensk kontroll med Iddefjorden var en forutsetning for angrepet, og vi ser nærmere på sjøkrigen som en del av felttoget 1718 og restene etter det store festningsanlegget Sundsborg.

Karl XII har dannet opphav til en lang rekke myter og historier på begge siden av grensen, og vi ser nærmere på mytene om Karl XII.

Seminaret arrangeres av Fredriksten kommandantskap, Høgskolen i Østfold, Halden historiske Samlinger og Fredriksten festnings venner i samarbeide med byens historielag. Seminaret er åpent for alle.

Praktiske forhold:

Tid: Lørdag 6. oktober 2018 kl 0900 – 1500.

Sted: Fredrikshalds teater, Teatergaten 3, 1776 Halden

Deltakeravgift: Seminaravgift inkl kaffe/te og enkel lunsj kr 250,-

Kontaktperson/seminaransvarlig: Dag Strømsæther, kommandant Fredriksten festning (dag.stromsaether@forsvarsbygg.no, tlf 901 70 351).

Påmelding: Bindende påmelding registreres ved innbetaling av deltakeravgift til konto nr 1030.07.28206 (Fredriksten festnings Venner) innen 25. september 2018.

PROGRAM 6. oktober 2028:

0900 - 0915	Kaffe/te, frukt, registrering	
0915 - 0920	Velkommen,	Dag Strømsæther
0920 - 0950	Kampene på Iddefjorden 1718	Nils Modig
0950 - 1020	Felttoget 1718	Tor Ulsnæs
1020 - 1050	Pause, Kaffe/forfriskninger	
1050 – 1120	Fredriksten 1716 – 1718, festningen under beleiring	Leif Törnquist
1120 - 1150	Kongens død – fakta, spekulasjoner og teorier	Magne Rannestad
1150 – 1230	Lunsj	
1230 - 1300	Kongemord - en alternativ teori	Cecilia Nordenkull
1300 – 1330	Arkeologiske spår av Karl XII i norra Bohuslän	Linnea Nordell
1330 – 1400	Karl XII:s kaffe – om kulturutbyten på 1700-talet	Annie Linnéa Matsson
1400 – 1430	Karl XII i norsk og svensk tradisjon	Sven G Eliassen
1430 – 1500	Spørsmål/oppsummering	

(med forbehold om endringer)

Om foredragsholderne

Dag Strømsæther, oberst (P), kommandant på Fredriksten festning.

Nils Modig, tidligere svensk marineoffiser, har bl a skrevet boken «Strømstad, gränsstad i ofred och krig».

Tor Ulsnæs, etnolog, konservator NFF, seniorrådgiver ved Østfoldmuseene. Har bl. a. arbeidet mye med militærhistorie, og er leder i «Kong Frederik IV's Tambourafdeling af 1704».

Leif Törnquist, tidligere oberst, overintendant og sjef for Statens Försvarshistoriska Museer, bl. a. leder av Kungl. Krigsvetenskapsakademien og Svenska Militärhistoriska kommissionen. Utgitt en rekke arbeider bl. a. om fortifikasjon.

Magne Rannestad, tidligere offiser, daglig leder i Fredriksten festnings venner, fast guide på Fredriksten.

Cecilia Nordenkull, bor i Brussel og er forskningssjef ved «Icons of Europe». Hun har tidligere skrevet flere bøker bl. a. om Chopin.

Linnea Nordell, arkeolog og antikvarie ved Enheten för kulturmiljövård ved Bohusläns museum. Arbeider bland annet med kulturminner fra den store nordiske krigen i nordre Bohuslän.

Annie Linnéa Matsson, universitetslektor ved den litteraturvitenskaplige institusjonen ved Uppsala universitet. Forsker om 1700-talets litteratur, retorikk med mere.

Sven G Eliassen, cand philol, historiker med spesialitet Østfolds historie. Tidligere bl. a. direktør ved Borgarsyssel museum. Har bl. a. skrevet Haldens historie og Østfolds historie.

Benytt anledningen til å besøke utstillingen «Det store fallet» om den store nordiske krig i Fredriksten Museum på festningen. Utstillingen er åpen kl 11-16. Inngang 75;-.